

Com que sé que totes les coses que concebo clarament i distintament poden ser produïdes per Déu tal com jo les concebo, n'hi ha prou que arribi a concebre clarament i distintament una cosa sense l'altra per a estar segur que una és distinta o diferent de l'altra, atès que poden existir separades, si més no per l'**omnipotència** de Déu [...]. Per tant, a partir del fet que sé que existeixo i que m'adono que l'única cosa que pertany a la meva naturalesa o essència és que soc una cosa que pensa, concloc amb certesa que la meva essència consisteix solament en això: a ser una cosa que pensa, o una **substància** l'**essència** o la naturalesa de la qual no és sinó pensar. I encara que potser (o millor certament, com ho diré ben aviat) tinc un cos al qual estic estretament unit, tanmateix, com que d'una banda tinc una idea clara i distinta de mi mateix, en tant que soc només una cosa que pensa i no és extensa, i que d'una altra tinc una idea distinta del cos, en tant que és una **cosa extensa** i que no pensa, és segur que aquest jo, és a dir, la meva ànima, per la qual jo soc el que soc, és enterament i veritablement distinta del meu cos, i que pot existir sense el cos.

René DESCARTES. *Meditacions metafísiques*, VI

a) «omnipotència»:

- Capacitat per a fer que passi allò que es vulgui, sense cap límit.
- Qualitat, atribuïda a Déu, de poder-ho fer tot.
- El fet que no hi ha cap límit a allò que s'és capaç de fer.

b) «essència»:

- Allò que fa ser a una cosa el que és.
- Atributs d'una substància que la fan ser el que és.
- Allò que defineix fonamentalment a una cosa i sense la qual cosa no podria ser el que és.

c) «substància»:

- Allò que existeix per si mateix i no necessita res més per ser.
- Allò que existeix de manera independent.
- Allò que només necessita a Déu per ser.

d) «cosa extensa»:

- Allò que ocupa espai.
- Els éssers físics o materials.
- Les coses que estan situades en l'espai.

2. Expliqueu el sentit i la justificació, segons René Descartes, de la frase següent del text: «[...] és segur que aquest jo, és a dir, la meva ànima, per la qual jo soc el que soc, és enterament i veritablement distinta del meu cos, i que pot existir sense el cos.» (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Descartes que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [6 punts]

L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. S'haurà de tenir present, però, que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte les idees que siguin pertinents per entendre l'afirmació que es vol explicar i per entendre les raons de l'autor per fer aquesta afirmació. Un bon examen serà aquell que sàpiga indicar quin paper juga aquesta afirmació particular en el conjunt del pensament de l'autor i com aquesta afirmació es justifica a partir d'allò que l'autor defensa. A vegades una exposició general i correcta del pensament del filòsof pot no respondre al que es demana si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Per assolir la màxima puntuació, cal:

- Esmentar que aquest fragment conté un argument a favor del dualisme (això és, a favor que la ment i el cos són dues coses diferents) (1 punt).
- Explicar amb les pròpies paraules l'argument a favor del dualisme que Descartes presenta: (2 punts)
 - Es presenta amb claredat i distinció que jo, és a dir, la meva ment, existeix.
 - Es podria concebre que la meva ment existís, encara que no existís el cos.
 - Si dues coses es poden concebre de forma separada, aleshores seria possible que una d'elles existís sense que existís l'altra (atès que si puc concebre de forma clara i distinta una cosa separada de l'altra, Déu podria fer que existís l'una sense que existís l'altra).
 - Per tant, la meva ment podria existir sense que existís el meu cos i la meva ment i el meu cos no són la mateixa cosa.
- Per situar aquest argument cal tenir en compte que:
 - Descartes es proposa acceptar només com a cert allò completament segur: (0,5 punts).
 - Pel fet que pensa, Descartes sap que amb absoluta seguretat és (*cogito ergo sum*) i que és una cosa pensant (0,5 punt).
 - La primera evidència se li apareix com a model de qualsevol altra evidència. Les nocions de claredat i distinció (0,5 punt).
 - L'existència d'un Déu omnipotent i bondadós serà és la garantia que no s'està en un engany perpetu i que el món material existeix com a cosa extensa, completament diferent de l'ànima (0,5 punts).
 - Es poden esmentar també altres arguments de Descartes en favor del dualisme (molt en particular, l'argument que apel·la a la divisibilitat del cos i la no divisibilitat de la ment). Si l'estudiant esmenta aquests arguments addicionals, es valorarà positivament; ara bé, no és necessari esmentar aquests arguments addicionals per tal d'obtenir la màxima puntuació en aquesta pregunta.
- Coherència i cohesió (1 punt).